Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 25. januára 2017 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Smernica 2007/64/ES — Platobné služby na vnútornom trhu — Rámcové zmluvy — Všeobecné informácie poskytnuté vopred — Povinnosť poskytnúť tieto informácie na papieri alebo na inom trvalom nosiči údajov — Informácie zaslané do schránky elektronickej pošty na internetovej stránke elektronického bankovníctva“

Vo veci C-375/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko) z 27. mája 2015 a doručený Súdnemu dvoru 15. júla 2015, ktorý súvisí s konaním:

BAWAG PSK Bank für Arbeit und Wirtschaft und Österreichische Postsparkasse AG

proti

Verein für Konsumenteninformation,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory L. Bay Larsen, sudcovia M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan (spravodajca) a D. Šváby,

generálny advokát: M. Bobek,

tajomník: K. Malacek, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 30. júna 2016,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— BAWAG PSK Bank für Arbeit und Wirtschaft und Österreichische Postsparkasse AG, v zastúpení: G. Schett, Rechtsanwalt,

— Verein für Konsumenteninformation, v zastúpení: S. Langer, Rechtsanwalt,

— talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci L. D’Ascia, avvocato dello Stato,

— poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

— Európska komisia, v zastúpení: W. Mölls a H. Tserepa-Lacombe, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 15. septembra 2016,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 36 ods. 1 a článku 41 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES (Ú. v. EÚ L 319, 2007, s. 1), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2009/111/ES zo 16. septembra 2009 (Ú. v. EÚ L 302, 2009, s. 97) (ďalej len „smernica 2007/64“).

2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi BAWAG PSK Bank für Arbeit und Wirtschaft und Österreichische Postsparkasse AG (ďalej len „BAWAG“) a Verein für Konsumenteninformation (Združenie pre informovanie spotrebiteľov, ďalej len „združenie“), ktorý sa týka zmluvnej podmienky zahrnutej do zmlúv, ktoré BAWAG uzatvára so spotrebiteľmi.

Právny rámec

Právo Únie

3 Odôvodnenia 18, 21 až 24, 27 a 46 smernice 2007/64 stanovujú:

„(18) Mal by sa zaviesť súbor predpisov s cieľom zabezpečiť transparentnosť podmienok a informačných požiadaviek pre platobné služby.

…

(21) Táto smernica by mala určiť povinnosti poskytovateľov platobných služieb, pokiaľ ide o poskytovanie informácií užívateľom platobných služieb, ktorým by sa mala poskytnúť rovnako vysoká úroveň prehľadných informácií o týchto službách, aby mohli prijímať podložené rozhodnutia a mohli nakupovať v rámci celej Európskej únie. V záujme transparentnosti by sa v tejto smernici mali ustanoviť harmonizované požiadavky nevyhnutné na zabezpečenie poskytnutia potrebných a dostatočných informácií užívateľom platobných služieb, ktoré sa týkajú zmluvy o poskytovaní platobných služieb a platobných transakcií. S cieľom podporiť hladké fungovanie jednotného trhu v oblasti platobných služieb by členské štáty mali mať možnosť prijímať iba tie ustanovenia o poskytovaní informácií, ktoré sú ustanovené v tejto smernici.

(22) Spotrebitelia by mali byť chránení proti nekalým a zavádzajúcim praktikám v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu [a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, 2005, s. 22)], ako aj smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode („smernica o elektronickom obchode“) [Ú. v. EÚ L 178, 2000, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399] a smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/65/ES z 23. septembra 2002 o poskytovaní finančných služieb spotrebiteľom na diaľku [a o zmene a doplnení smernice Rady 90/619/EHS a smerníc 97/7/ES a 98/27/ES (Ú. v. EÚ L 271, 2002, s. 16; Mim. vyd. 06/004, s. 321), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 (Ú. v. EÚ L 149, 2005, s. 22)].

Dodatočné ustanovenia v týchto smerniciach sa uplatňujú naďalej. Mal by sa však vysvetliť najmä vzťah medzi touto smernicou a [uvedenou] smernicou 2002/65/ES, pokiaľ ide o požiadavky na poskytovanie informácií pred uzavretím zmluvy.

(23) Požadované informácie by mali byť primerané potrebám užívateľov a poskytované štandardným spôsobom. Požiadavky na poskytovanie informácií pri jednorazovej platobnej transakcii by sa však mali líšiť od požiadaviek rámcovej zmluvy, ktorá zahŕňa viacero platobných transakcií.

(24) V praxi sú rámcové zmluvy a platobné transakcie, ktoré tieto zmluvy zahŕňajú, oveľa bežnejšie a hospodársky významnejšie než jednorazové platobné transakcie. V prípade platobného účtu alebo osobitného platobného nástroja sa vyžaduje rámcová zmluva. Požiadavky na poskytovanie informácií o rámcových zmluvách pred ich uzavretím by preto mali byť dostatočne vyčerpávajúce a informácie by sa vždy mali poskytovať v papierovej forme, alebo na inom trvalom nosiči údajov, ako sú výtlačky z tlačiarní na tlačenie výpisov z účtov, diskety, CD-ROM, DVD, pevné disky osobných počítačov, na ktorých možno ukladať elektronickú poštu, a internetové stránky, pokiaľ tieto stránky umožňujú prístup k týmto informáciám pre budúce použitie po obdobie zodpovedajúce účelu informácií a nezmenenú reprodukciu uložených informácií. Avšak pre poskytovateľa platobných služieb a ich užívateľa by malo byť možné dohodnúť v rámcovej zmluve spôsob, akým sa poskytnú následné informácie o vykonaných platobných transakciách, napríklad, že v prípade internetového bankovníctva sa všetky informácie o platobnom účte sprístupnia online.

…

(27) … Táto smernica by teda mala rozlišovať medzi dvoma spôsobmi, akými má poskytovateľ platobných služieb poskytovať informácie: buď by sa informácie mali poskytovať, t. j. poskytovateľ platobných služieb by ich mal aktívne oznamovať v príslušnom čase, ako sa to vyžaduje v tejto smernici, bez toho, aby ich užívateľ platobných služieb musel požadovať, alebo by sa mali informácie sprístupniť užívateľovi platobných služieb pri zohľadnení každej jeho žiadosti o poskytnutie ďalších informácií. V tomto druhom prípade by mal užívateľ platobných služieb vyvinúť určitú iniciatívu, aby tieto informácie získal, napríklad si ich výslovne vyžiadať od poskytovateľa platobných služieb, prihlásiť sa do emailovej schránky svojho bankového účtu alebo vložiť bankovú kartu do prístroja na vydávanie výpisov z účtu. …

…

(46) Hladké a účinné fungovanie platobného systému závisí od toho, či sa užívateľ môže spoľahnúť na to, že poskytovateľ platobných služieb vykoná platobnú transakciu riadne v dohodnutej lehote. Poskytovateľ obyčajne dokáže posúdiť riziká súvisiace s platobnou transakciou. Je to poskytovateľ, kto zabezpečuje platobný systém, prijíma opatrenia na odvolanie nesprávne umiestnených alebo nesprávne alokovaných finančných prostriedkov a vo väčšine prípadov rozhoduje o sprostredkovateľoch, ktorí sa budú podieľať na vykonaní platobnej transakcie. …“

4 Podľa článku 4 smernice 2007/64 s názvom „Vymedzenie pojmov“:

„Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

…

12. ‚rámcovou zmluvou‘ je zmluva o poskytovaní platobných služieb, ktorou sa riadi budúci výkon jednotlivých a následných platobných transakcií a ktorá môže obsahovať povinnosť a podmienky zriadenia platobného účtu;

…

25. ‚trvalým nosičom údajov' je každý nástroj, ktorý užívateľovi platobných služieb umožňuje pre budúce použitie uchovávať informácie adresované osobne jemu spôsobom dostupným po obdobie zodpovedajúce účelu týchto informácií a ktorý umožňuje nezmenenú reprodukciu uložených informácií;

…“

5 Pod názvom „Transparentnosť podmienok a požiadavky na poskytovanie informácií o platobných službách“, hlava III tejto smernice obsahuje kapitolu 1 nazvanú „Všeobecné pravidlá“. Medzi ustanoveniami tejto kapitoly figurujú najmä jej články 30 a 31.

6 Článok 30 uvedenej smernice s názvom „Rozsah pôsobnosti“ stanovuje:

„1. Táto hlava sa vzťahuje na jednorazové platobné transakcie, rámcové zmluvy a platobné transakcie, na ktoré sa tieto zmluvy vzťahujú. Strany sa môžu dohodnúť, že sa v celom rozsahu alebo sčasti neuplatňuje, ak užívateľ platobných služieb nie je spotrebiteľom.

2. Členské štáty môžu stanoviť, že ustanovenia tejto hlavy sa uplatňujú na mikropodniky rovnakým spôsobom ako na spotrebiteľov.

…“

7 Článok 31 tej istej smernice nazvaný „Iné ustanovenia právnych predpisov Spoločenstva“, stanovuje:

„Ustanoveniami tejto hlavy nie sú dotknuté žiadne právne predpisy Spoločenstva, ktoré obsahujú dodatočné požiadavky na poskytovanie informácií vopred.

Ak sa však uplatňuje aj smernica [2002/65, zmenená a doplnená smernicou 2005/29], požiadavky na poskytovanie informácií stanovené v článku 3 ods. 1 uvedenej smernice, s výnimkou bodu 2 písm. c) až g), bodu 3 písm. a), d) a e) a bodu 4 písm. b) uvedeného odseku sa nahradia článkami 36, 37, 41 a 42 tejto smernice.“

8 Kapitola 2 hlavy III smernice 2007/64 je nazvaná „Jednorazové platobné transakcie“. Medzi ustanoveniami tejto kapitoly figurujú najmä články 35 až 37.

9 Článok 35 tejto smernice s názvom „Rozsah pôsobnosti“ stanovuje:

„1. Táto kapitola sa uplatňuje na jednorazové platobné transakcie, na ktoré sa nevzťahuje rámcová zmluva.

2. Ak sa zasiela platobný príkaz na jednorazovú platobnú transakciu prostredníctvom platobného nástroja, na ktorý sa vzťahuje rámcová zmluva, poskytovateľ platobných služieb nie je povinný poskytnúť alebo sprístupniť informácie, ktoré sa užívateľovi platobných služieb na základe rámcovej zmluvy s iným poskytovateľom platobných služieb už poskytli alebo ktoré sa mu podľa takejto rámcovej zmluvy poskytnú.“

10 Článok 36 uvedenej smernice nazvaný „Všeobecné informácie poskytnuté vopred“ stanovuje:

„1. Členské štáty vyžadujú, aby poskytovateľ platobných služieb poskytol užívateľovi platobných služieb pred tým, než sa tento zaviaže akoukoľvek zmluvou o poskytovaní jednorazovej platobnej služby alebo ponukou, ľahko dostupným spôsobom informácie a podmienky vymedzené v článku 37. Na žiadosť užívateľa platobných služieb poskytne poskytovateľ platobných služieb informácie a podmienky

v papierovej forme alebo na inom trvalom nosiči údajov. Tieto informácie a podmienky musia byť formulované jasne a zrozumiteľne s ľahko pochopiteľnými slovami v úradnom jazyku členského štátu, v ktorom sa platobná služba ponúka, alebo v akomkoľvek inom jazyku, na ktorom sa strany dohodnú.

…

3. Poskytovateľ platobných služieb je oslobodený od povinností podľa odseku 1, ak dodá kópiu návrhu zmluvy o poskytnutí jednorazovej platobnej služby alebo návrhu platobného príkazu, ktoré obsahujú informácie a podmienky vymedzené v článku 37.“

11 Článok 37 tej istej smernice nazvaný „Informácie a podmienky“ vo svojom odseku 1 vymenúva informácie a podmienky, ktoré musia byť užívateľovi platobných služieb poskytnuté alebo sprístupnené.

12 V hlave III smernice 2007/64 jej kapitola 3 s názvom „Rámcové zmluvy“ zahŕňa najmä články 40 až 43.

13 Podľa článku 40 uvedenej smernice nazvaného „Rozsah pôsobnosti“:

„Táto kapitola sa uplatňuje na platobné transakcie, na ktoré sa vzťahuje rámcová zmluva.“

14 Článok 41 uvedenej smernice nazvaný „Všeobecné informácie poskytnuté vopred“ znie takto:

„1. Členské štáty vyžadujú, aby poskytovateľ platobných služieb užívateľovi platobných služieb v dostatočnom predstihu pred tým, než sa tento zaviaže akoukoľvek rámcovou zmluvou alebo ponukou, poskytol v papierovej forme alebo na inom trvalom nosiči údajov informácie a podmienky vymedzené v článku 42. Tieto informácie a podmienky musia byť formulované jasne a zrozumiteľne s ľahko pochopiteľnými slovami v úradnom jazyku členského štátu, v ktorom sa platobná služba ponúka, alebo v akomkoľvek inom jazyku, na ktorom sa strany dohodnú.

2. Ak sa rámcová zmluva uzatvorila na žiadosť užívateľa platobných služieb pomocou prostriedkov diaľkovej komunikácie, ktoré neumožňujú poskytovateľovi platobných služieb splniť povinnosti podľa odseku 1, poskytovateľ platobných služieb splní svoje povinnosti podľa uvedeného odseku ihneď po uzatvorení rámcovej zmluvy.

3. Poskytovateľ platobných služieb je oslobodený od povinností podľa odseku 1, ak dodá kópiu návrhu rámcovej zmluvy, ktorá obsahuje informácie a podmienky vymedzené v článku 42.“

15 Článok 42 tej istej smernice nazvaný „Informácie a podmienky“ vymenúva informácie a podmienky, ktoré musia byť užívateľovi platobných služieb poskytnuté.

16 Článok 43 smernice 2007/64 s názvom „Dostupnosť informácií a podmienok rámcovej zmluvy“ stanovuje:

„Užívateľ platobných služieb má kedykoľvek počas zmluvného vzťahu právo získať na požiadanie v papierovej forme alebo na inom trvalom nosiči údajov zmluvné podmienky rámcovej zmluvy, ako aj informácie a podmienky vymedzené v článku 42.“

17 Článok 44 tejto smernice s názvom „Zmeny podmienok rámcovej zmluvy“, stanovuje:

„1. Každú zmenu rámcovej zmluvy, ako aj informácií a podmienok vymedzených v článku 42 predkladá poskytovateľ platobných služieb rovnakým spôsobom, aký je uvedený v článku 41 ods. 1, a to najneskôr dva mesiace pred navrhovaným dňom začatia uplatňovania zmien.

Ak je to možné v súlade s článkom 42 bod 6 písm. a), poskytovateľ platobných služieb informuje užívateľa platobných služieb, že ak pred navrhovaným dňom nadobudnutia účinnosti týchto zmien neoznámi poskytovateľovi platobných služieb, že tieto zmeny neprijíma, platí domnienka, že tieto zmeny prijal. V takomto prípade poskytovateľ platobných služieb tiež uvedie, že užívateľ platobných služieb má právo na okamžité ukončenie rámcovej zmluvy bez poplatkov pred navrhovaným dňom začatia uplatňovania zmien.

2. Zmeny úrokovej sadzby alebo výmenného kurzu sa môžu uplatňovať okamžite a bez oznámenia za predpokladu, že sa takéto právo dohodlo v rámcovej zmluve a že zmeny sa zakladajú na referenčnej úrokovej sadzbe alebo výmennom kurze, ktoré sú dohodnuté v súlade s článkom 42… Užívateľ platobných služieb je o každej zmene úrokovej sadzby informovaný čo najskôr, a to rovnakým spôsobom, aký je uvedený v článku 41 ods. 1, pokiaľ sa strany nedohodli na osobitnej frekvencii alebo spôsobe poskytovania alebo sprístupňovania informácií. Zmeny úrokových sadzieb alebo výmenných kurzov, ktoré sú pre užívateľov platobných služieb priaznivejšie, sa však môžu uplatňovať bez oznámenia.

…“

Rakúske právo

18 Bundesgesetz über die Erbringung von Zahlungsdiensten (Zahlungsdienstegesetz – ZaDiG) (zákon o platobných službách), z roku 2009 (BGBl. I, 66/2009, ďalej len „zákon o platobných službách“) preberá smernicu 2007/64 do rakúskeho práva.

19 Článok 26 zákona o platobných službách znie takto:

„1. Poskytovateľ platobných služieb užívateľovi platobných služieb v dostatočnom predstihu pred tým, než sa tento zaviaže zmluvou alebo zmluvnou ponukou,

1. v prípade rámcovej zmluvy v súlade s § 28 poskytne užívateľovi platobných služieb informácie a zmluvné podmienky v papierovej forme alebo, ak s tým užívateľ platobných služieb súhlasí, na inom trvalom nosiči údajov…

…

2. Informácie a zmluvné podmienky musia byť vypracované jasne a zrozumiteľne…“

20 Podľa ustanovenia § 29 ods. 1 tohto zákona:

„Poskytovateľ platobných služieb

1) navrhne užívateľovi platobných služieb zmeny rámcovej zmluvy najneskôr dva mesiace pred navrhovaným dňom začatia ich uplatňovania spôsobom stanoveným v § 26 ods. 1 bode 1 a § 26 ods. 2…

…“

21 Bundesgesetz, mit dem bestimmte rechtliche Aspekte des elektronischen Geschäfts- und Rechtsverkehrs geregelt werden (E-Commerce-Gesetz – ECG) (zákon o elektronickom obchode), z roku 2001 (BGBl. I, 152/2001, ďalej len „zákon o elektronickom obchode“) preberá smernicu 2000/31 do rakúskeho práva.

22 § 11 zákona o elektronickom obchode stanovuje:

„Poskytovateľ služieb musí užívateľovi sprístupniť zmluvné podmienky, ako aj všeobecné podmienky tak, aby ich tento mohol uchovať alebo reprodukovať. Túto povinnosť nemožno zmeniť na ujmu užívateľa.“

23 § 12 zákona o elektronickom obchode stanovuje:

„Elektronické správy týkajúce sa zmluvy, iné právne dôležité elektronické správy, ako aj elektronické potvrdenia o doručení sa považujú za oznámené, ak strana, ktorej boli určené, je schopná sa s nimi oboznámiť za obvyklých okolností. Toto ustanovenie nemožno zmeniť na ujmu užívateľov.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

24 Združenie má v súlade s rakúskou právnou úpravou aktívnu legitimáciu na to, aby konalo s cieľom ochrany záujmov spotrebiteľov.

25 BAWAG je banka vykonávajúca svoju činnosť na celom rakúskom území. Vo svojich vzťahoch so spotrebiteľmi uplatňuje všeobecné podmienky upravujúce ich používanie internetovej stránky on-line banky *e-banking*.

26 Všeobecné podmienky týkajúce sa internetovej stránky on-line banky *e-banking* obsahujú zmluvnú podmienku, podľa ktorej „klient, ktorý uzatvoril dohodu o elektronickom bankovníctve e-banking, bude oznámenia a správy (najmä informácie o účtoch, výpisy z účtu, výpisy z kreditných kariet, oznámenia o zmenách atď.), ktoré banka musí klientovi zaslať alebo sprístupniť, dostávať poštou alebo elektronicky tak, že budú sprístupnené alebo zaslané prostredníctvom systému elektronického bankovníctva e-banking [BAWAG]“.

27 Prístup na uvedenú stránku sa poskytuje v súlade so zmluvou, ktorá je akcesorická k zmluve o otvorení a fungovaní bankového účtu a ktorá je tak súčasťou rámcovej zmluvy.

28 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že správy zaslané do elektronických poštových schránok určených spotrebiteľom, ktoré sa nachádzajú na internetovej stránke *e-banking*, tam zostávajú bez zmien a nie sú odstránené počas obdobia primeraného na účely informovania týchto spotrebiteľov, takže sa možno s nimi oboznámiť a reprodukovať ich elektronicky, alebo vytlačiť ich. Tieto správy môžu spotrebitelia spravovať a prípadne ich môžu mazať.

29 Združenie podalo na Handelsgericht Wien (Obchodný súd Viedeň, Rakúsko) návrh na ukončenie používania vyššie uvedenej zmluvnej podmienky alebo akejkoľvek podmienky s rovnakým účinkom v jej všeobecných podmienkach zo strany BAWAG.

30 Podľa združenia tieto zmluvné podmienky odporujú ustanoveniam zákona o platobných službách.

31 Po tom, čo Handelsgericht Wien (Obchodný súd Viedeň) vyhovel žalobe združenia rozsudkom z 31. októbra 2013, BAWAG napadla tento rozsudok odvolaním na Oberlandesgericht Wien (Vyšší spolkový súd Viedeň).

32 Rozhodnutím z 11. apríla 2014 Oberlandesgericht Wien (Vyšší spolkový súd Viedeň) čiastočne zmenil rozhodnutie Handelsgericht Wien (Obchodný súd Viedeň). BAWAG podala proti rozhodnutiu Oberlandesgericht Wien (Vyšší spolkový súd Viedeň) na vnútroštátnom súde, ktorý predložil návrh na začatie prejudiciálneho konania, opravný prostriedok *Revision*.

33 Keďže sa Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd) domnieval, že rozhodnutie sporu vo veci samej závisí od výkladu ustanovení smernice 2007/64, rozhodol konanie prerušiť a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 41 ods. 1 v spojení s článkom 36 ods. 1 smernice 2007/64 vykladať v tom zmysle, že informácie (v elektronickej forme), ktoré banka zašle v rámci [internetovej stránky on-line banky *e-banking*] klientovi do schránky elektronickej pošty, takže klient má k týmto informáciám prístup kliknutím po prihlásení sa na internetovej stránke do elektronického bankovníctva, sa klientovi poskytujú na trvalom nosiči údajov?

2. V prípade zápornej odpovede na prvú prejudiciálnu otázku:

Má sa článok 41 ods. 1 v spojení s článkom 36 ods. 1 [smernice 2007/64] vykladať v tom zmysle, že v takom prípade:
a) banka poskytne informácie na trvalom nosiči údajov, ale neoznámi ich klientovi, len mu ich sprístupní, alebo
b) ide len o sprístupnenie informácií bez použitia trvalého nosiča údajov?“

O prejudiciálnych otázkach

34 Svojimi otázkami, ktoré treba skúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa články 41 ods. 1 a 44 ods. 1 smernice 2007/64 v spojení s článkom 4 bodom 25 tejto smernice majú vykladať v tom zmysle, že zmeny informácií a podmienok stanovené v článku 42 uvedenej smernice, ako aj zmeny rámcovej zmluvy, ktoré sú zaslané poskytovateľom platobných služieb užívateľovi týchto služieb prostredníctvom schránky elektronickej pošty, ktorá je súčasťou internetovej stránky on-line banky, sa musia považovať za poskytnuté na trvalom nosiči údajov v zmysle týchto ustanovení, alebo len ako poskytnuté tomuto užívateľovi, ako to uvádza článok 36 ods. 1 prvá veta tej istej smernice, pokiaľ ide o informácie a podmienky vymedzené v jej článku 37.

35 Na úvod treba pripomenúť, že článok 36 ods. 1 smernice 2007/64 stanovuje všeobecnú povinnosť informovať užívateľa platobných služieb vopred, pokiaľ ide o zmluvu alebo ponuku jednorazovej platobnej služby, na ktorú sa nevzťahuje rámcová zmluva v zmysle článku 4 bodu 12 tejto smernice, zatiaľ čo pokiaľ ide o platobné operácie, na ktoré sa vzťahuje táto rámcová zmluva, taká povinnosť je stanovená článkom 41 ods. 1 uvedenej smernice.

36 „Rámcová zmluva“ je na účely smernice 2007/64 definovaná v článku 4 bode 12 tejto smernice ako zmluva o poskytovaní platobných služieb, ktorou sa riadi budúci výkon jednotlivých a následných platobných transakcií a ktorá môže obsahovať povinnosti a podmienky zriadenia platobného účtu.

37 Podľa znenia článku 41 ods. 1 uvedenej smernice členské štáty vyžadujú, aby poskytovateľ platobných služieb užívateľovi platobných služieb v dostatočnom predstihu pred tým, než sa tento zaviaže akoukoľvek rámcovou zmluvou alebo ponukou, poskytol v papierovej forme alebo na inom trvalom nosiči údajov informácie a podmienky vymedzené v článku 42 tej istej smernice.

38 Okrem toho z článku 44 ods. 1 prvého pododseku smernice 2007/64 vyplýva, že každú zmenu rámcovej zmluvy, ako aj informácií a podmienok vymedzených v článku 42 tejto smernice predkladá poskytovateľ platobných služieb spôsobom, aký je uvedený v článku 41 ods. 1, a to najneskôr dva mesiace pred navrhovaným dňom začatia uplatňovania zmien.

39 S cieľom poskytnúť užitočnú odpoveď na položené otázky treba skúmať dve požiadavky, ktoré stanovuje článok 41 ods. 1 tej istej smernice, a to požiadavku použitia trvalého nosiča údajov, na ktorom sa majú predmetné informácie uložiť, ako aj požiadavku, podľa ktorej tieto informácie musia byť poskytnuté užívateľovi platobných služieb.

40 Pokiaľ ide v prvom rade o pojem „trvalý nosič údajov“, ktorý sa uvádza v článku 41 ods. 1 smernice 2007/64, tento je definovaný v článku 4 bode 25 tejto smernice ako každý nástroj, ktorý užívateľovi platobných služieb umožňuje pre budúce použitie uchovávať informácie adresované osobne jemu spôsobom dostupným po obdobie zodpovedajúce účelu týchto informácií a ktorý umožňuje nezmenenú reprodukciu uložených informácií.

41 Odôvodnenie 24 uvedenej smernice spresňuje, že požiadavky na poskytovanie informácií o rámcových zmluvách pred ich uzavretím by mali byť dostatočne vyčerpávajúce a informácie by sa vždy mali poskytovať v papierovej forme, alebo na inom trvalom nosiči údajov, ako sú výtlačky z tlačiarní v bankových automatoch, diskety, CD-ROM, DVD, pevné disky osobných počítačov, na ktorých možno ukladať elektronickú poštu, a internetové stránky, pokiaľ tieto stránky umožňujú prístup k týmto informáciám pre budúce použitie po obdobie zodpovedajúce účelu informácií a nezmenenú reprodukciu uložených informácií.

42 S odkazom najmä na definíciu pojmu „trvalý nosič“ uvedenú v článku 3 písm. m) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 2008, s. 66), Súdny dvor rozhodol, že taký nosič musí spotrebiteľovi zabezpečiť, že rovnako ako v prípade papierového média bude vlastniť požadované informácie, aby mohol prípadne uplatniť svoje práva. V tejto súvislosti je podstatnou možnosť spotrebiteľa uchovávať informácie, ktoré sú mu osobne určené, zaručiť to, že nedôjde k zmene ich obsahu, ako aj to, že budú dostupné na použitie počas primeraného času, a umožniť spotrebiteľovi ich ako také reprodukovať (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. júla 2012, Content Services, C-49/11, EU:C:2012:419, body 42 až 44, a z 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, bod 35).

43 Ako uviedol generálny advokát v bodoch 51 až 63 svojich návrhov a ako to v podstate rozhodol Súdny dvor Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO) vo svojom rozsudku z 27. januára 2010, Inconsult Anstalt c. Finanzmarktaufsicht (E-04/09, EFTA Court Report 2009-2010, s. 86, body 63 až 66), určité internetové stránky treba považovať za „trvalý nosič“ v zmysle článku 4 bodu 25 smernice 2007/64.

44 Vzhľadom najmä na body 40 až 42 tohto rozsudku o taký prípad ide vtedy, ak internetová stránka užívateľovi platobných služieb umožňuje pre budúce použitie uchovávať informácie adresované osobne jemu spôsobom dostupným po obdobie zodpovedajúce účelu týchto informácií a ktorý umožňuje nezmenenú reprodukciu uložených informácií. Okrem toho na to, aby sa internetová stránka mohla považovať za „trvalý nosič“ v zmysle tohto ustanovenia, akákoľvek možnosť jednostrannej zmeny jej obsahu poskytovateľom platobných služieb alebo iným profesionálom, ktorému bola zverená správa tejto stránky, musí byť vylúčená.

45 Tento výklad zodpovedá cieľom, ktoré sú uvedené v odôvodneniach 21 a 22 smernice 2007/64, a to ochrana užívateľov platobných služieb a najmä spotrebiteľov.

46 Vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby overil, či sú vo veci samej splnené podmienky špecifikované v bode 44 tohto rozsudku.

47 Pokiaľ ide v druhom rade o otázku, v akej situácii zmeny informácií a podmienok definované v článku 42 smernice 2007/64, ako aj zmeny rámcovej zmluvy možno považovať za „poskytnuté“ na trvalom nosiči v súlade s článkom 41 ods. 1 tejto smernice, treba pripomenúť, že ako vyplýva z odôvodnenia 27 uvedenej smernice, treba rozlišovať dva spôsoby poskytnutia informácií poskytovateľom platobných služieb: buď by ich mal poskytovateľ platobných služieb aktívne oznamovať, teda poskytovať, bez toho, aby ich užívateľ platobných služieb musel požadovať, alebo by sa mali informácie sprístupniť užívateľovi platobných služieb pri zohľadnení každej jeho žiadosti o poskytnutie ďalších informácií. V tomto druhom prípade by mal užívateľ platobných služieb vyvinúť

určitú iniciatívu, aby tieto informácie získal, napríklad si ich výslovne vyžiadať od poskytovateľa platobných služieb, prihlásiť sa do emailovej schránky svojho bankového účtu alebo vložiť bankovú kartu do prístroja na vydávanie výpisov z účtu.

48 Z toho vyplýva, že ak smernica 2007/64 stanovuje, že dotknuté informácie poskytuje poskytovateľ platobných služieb užívateľovi týchto služieb, je to tento poskytovateľ, kto musí aktívne tieto informácie oznámiť.

49 Keďže zároveň ochrana užívateľov platobných služieb a najmä spotrebiteľov, ako je pripomenuté v bode 45 tohto rozsudku, je jedným z cieľov uvedenej smernice, nemožno od užívateľov platobných služieb rozumne požadovať, ako to poznamenal generálny advokát v bodoch 75 až 77 svojich návrhov, aby pravidelne konzultovali všetky služby elektronickej komunikácie, ku ktorým sa prihlásili, a to o to viac, že podľa článku 44 ods. 1 druhého pododseku smernice 2007/64, za okolností aké toto ustanovenie uvádza, sa u týchto užívateľov predpokladá, že schválili zmeny podmienok rámcovej zmluvy, navrhnutú týmito poskytovateľmi.

50 Keďže je to tak, dotknuté informácie, ktoré sú odovzdané poskytovateľom platobných služieb užívateľom týchto služieb prostredníctvom internetovej stránky on-line banky možno považovať za poskytnuté v zmysle článku 41 ods. 1 smernice 2007/64, ak je takéto odovzdanie informácií sprevádzané aktívnym konaním tohto poskytovateľa, ktoré má oboznámiť tohto užívateľa s existenciou a dostupnosťou týchto informácií na uvedenej stránke.

51 Ako to v podstate uviedol generálny advokát v bode 79 svojich návrhov, také správanie môže predstavovať zaslanie listu, alebo e-mailu na adresu, ktorú užívateľ týchto služieb používa na komunikáciu s inými osobami a na používaní ktorej sa účastníci dohodli v rámcovej zmluve uzavretej medzi poskytovateľom platobných služieb a týmto užívateľom. Takto zvolená adresa však nemôže byť adresou určenou pre uvedeného užívateľa na internetovej stránke on-line banky, spravovanej poskytovateľom platobných služieb alebo iným profesionálom, ktorému bola zverená správa tejto stránky, keďže uvedená stránka, hoci obsahuje schránku elektronickej pošty, sa tými istými užívateľmi nepoužíva na účely obvyklej komunikácie s inými osobami, než tento poskytovateľ.

52 Vnútroštátnemu súdu prislúcha overiť, či vzhľadom na všetky okolnosti konania vo veci samej, zmeny informácií a podmienok definovaných v článku 42 smernice 2007/64, ako aj zmeny posudzovanej rámcovej zmluvy možno považovať za aktívne oznámené poskytovateľom platobných služieb užívateľovi týchto služieb.

53 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba na položené otázky odpovedať takto:

— články 41 ods. 1 a 44 ods. 1 smernice 2007/64 v spojení s článkom 4 bodom 25 tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že zmeny informácií a podmienok stanovené v článku 42 uvedenej smernice, ako aj zmeny rámcovej zmluvy, ktoré sú zaslané poskytovateľom platobných služieb užívateľovi týchto služieb prostredníctvom schránky elektronickej pošty, ktorá je súčasťou internetovej stránky on-line banky, sa môžu považovať za poskytnuté na trvalom nosiči údajov v zmysle týchto ustanovení, len ak sú splnené tieto dve podmienky:

  — táto internetová stránka umožňuje tomuto užívateľovi uchovávať informácie, ktoré sú mu osobne určené, takým spôsobom, že bude mať k nim prístup a bude ich môcť ako také reprodukovať počas primeraného času bez akejkoľvek možnosti jednostrannej zmeny ich obsahu týmto poskytovateľom alebo iným profesionálom a

  — ak je užívateľ platobných služieb povinný konzultovať uvedenú internetovú stránku s cieľom oboznámiť sa s uvedenými informáciami, odovzdanie týchto informácií je sprevádzané aktívnym konaním poskytovateľa platobných služieb určeným na oboznámenie tohto užívateľa s existenciou a dostupnosťou uvedených informácií na uvedenej internetovej stránke.

— Za predpokladu, že užívateľ platobných služieb je povinný konzultovať takúto stránku s cieľom oboznámiť sa s predmetnými informáciami, tieto informácie sú jednoducho poskytnuté tomuto užívateľovi v zmysle článku 36 ods. 1 prvej vety smernice 2007/64, ak odovzdanie týchto informácií nie je sprevádzané takýmto aktívnym konaním poskytovateľa platobných služieb.

O trovách

54 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Články 41 ods. 1 a 44 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2009/111/ES zo 16. septembra 2009, v spojení s článkom 4 bodom 25 tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že zmeny informácií a podmienok stanovené v článku 42 uvedenej smernice, ako aj zmeny rámcovej zmluvy, ktoré sú zaslané poskytovateľom platobných služieb užívateľovi týchto služieb prostredníctvom schránky elektronickej pošty, ktorá je súčasťou internetovej stránky on-line banky, sa môžu považovať za poskytnuté na trvalom nosiči údajov v zmysle týchto ustanovení, len ak sú splnené tieto dve podmienky:

— táto internetová stránka umožňuje tomuto užívateľovi uchovávať informácie, ktoré sú mu osobne určené, takým spôsobom, že bude mať k nim prístup a bude ich môcť ako také reprodukovať počas primeraného času bez akejkoľvek možnosti jednostrannej zmeny ich obsahu týmto poskytovateľom alebo iným profesionálom a

— ak je užívateľ platobných služieb povinný konzultovať uvedenú internetovú stránku s cieľom oboznámiť sa s uvedenými informáciami, odovzdanie týchto informácií je sprevádzané aktívnym konaním poskytovateľa platobných služieb určeným na oboznámenie tohto užívateľa s existenciou a dostupnosťou uvedených informácií na uvedenej internetovej stránke.

Za predpokladu, že užívateľ platobných služieb je povinný konzultovať takúto stránku s cieľom oboznámiť sa s predmetnými informáciami, tieto informácie sú jednoducho poskytnuté tomuto užívateľovi v zmysle článku 36 ods. 1 prvej vety smernice 2007/64, zmenenej a doplnenej smernicou 2009/111, ak odovzdanie týchto informácií nie je sprevádzané takýmto aktívnym konaním poskytovateľa platobných služieb.

Podpisy